

Любовта на Валентинките и християнската любов

В навечерието на празника на влюбените ние естествено се съсредоточаваме върху темата за любовта, която е една вечна тема за християните. Всъщност, няма нищо вдъхновяващо в този празник, защото при него става дума за нещо, което само се нарича любов, а всъщност не е. Библейското разбиране за любовта е коренно различно и няма почти нищо общо с любовта на валентиновците и валентините. Но понякога и негативните предизвикателства ни водят към размисъл и оценка за нещата, които имаме и за ценностите, които изповядваме.

Какво ни казва Библията за любовта? Нека започнем оттам, откъдето е редно и откъдето всички започват: от това, че Бог е любов (1Йоан 4:16). Бог е любов. Това е Неговата природа. Той обича и не може да прави нищо друго, освен да обича – както едно ябълково дърво ражда ябълки и не можем да очакваме, че ще роди череши.

Ако се върнем далеч назад, към началото, когато не е имало материя, планети, земята, когато е съществувал само Бог и никой друг, естествено е да си представим, че Бог е бил щастлив и доволен. Нямамо е никой друг наоколо. Не е скучаел, защото Той няма нужда от компания, от някой да Го развлича, забавлява, утешава, насърчава и прочие. Бог е самодостатъчен, не Му е нужен никой. Тогава защо е сътворил други същества? Защото е искал да сподели радостта от съществуването с някой друг, да му даде това, което сам Той има. Сътворил е ангели, серафими, херувими – небесни същества, които изпълняват волята Му, т.е. същества, които са щастливи, че ги има, че живеят, че изпитват приятното усещане от битието си. Бог сътвори и нас, хората. Да, някои от тях един ден се разбунтуваха. Един от тях си въобрази, че може да е равен с Бога. Да не говорим за бунта на хората, които са вечно недоволни. Знаеше ли Бог това? Предвиждаше ли го? Да. Защо тогава сътвори тези същества? Защото искаше да им подари живот, да даде Своя живот на други и те да му се наслаждават и да са щастливи, че ги има. Животът е върховно благо и който го има, има нещо голямо. Бог е любов, защото дава Своя живот. Когато си даваме сметка, че ни има, че сме живи, това ни вдъхновява и ни прави щастливи. Ние трябва да бъдем благодарни на Бога за живота и да сме наясно, че всеки наш ден, всяка способност на нашите тела и души, е изява на Божията любов. Бог е любов заради това, че ни е дал живот, че ни дава способност да дишаме, да мислим, да се трудим, да създаваме различни блага.

Божията любов се изразява и в материалните блага, които ние притежаваме. В това, че имаме въздух, слънце, вода, земя, че сме здрави, че имаме интелектуални способности. В Своята щедрост Той дава всичко това на всички, без да прави разлика добри ли са или зли (Мат.5:45). Когато сме недоволни от съществуването си и упрекваме Бога за своите неблагоприятия, нека бъдем по-справедливи и размислим поне малко. Не е нужно да сме много умни, за да се сетим, че всички те са плод на нашето неразумно поведение, на несправедливостите в обществото. Дори болестите, за които упрекваме Бога, са резултат от порочния начин на живот, трупан с поколения и предаван ни по наследство.

А най-висшата изява на Божията любов беше Исус Христос. Бог Го даде на света, за да бъдем спасени чрез Неговото ходатайство и чрез заместническата Му смърт на Голгота. Сега ние сме изключително улеснени в борбата с греховете си – просто трябва да повярваме в Христос и сме оправдани, примирени с Бога, простени, очистени. Остава само да живеем по друг начин, след като това се е случило. За да можем да живеем така, Бог ни даде още един скъп дар – Святия Дух, Който ни придружава в ежедневието ни, избличава ни, когато грешим, насочва ни, когато не знаем пътя, насърчава ни, когато отпадаме.

От този съвсем кратък преглед на въпроса за Бога като любов се вижда, че Бог винаги е даващата страна. Страната, която вади нещо свое и го дава на друг. Божията любов е даваща любов. Ето какво ни казва „златният стих“ на Библията: „Бог толкова възлюби света, че даде Своя единороден Син, за да не погине никой, който вярва в Него, но да има вечен живот“ (Йн.3:16). Бог даде Своя Син. Не Бог взе, а даде. Неговата любов Го караше да ни дава, да ни обсипва с дарове, да ни зарива с блага – и когато се наложи да ни даде най-скъпото, Сина Си, Той даде и Него. Какво повече можем да очакваме? Нима може да се направи нещо повече?

Така Божията любов е даваща любов. А каква е човешката? Как обича Валентин и как обича Валентина? Човешката любов е вземаща любов. Тя съществува само докато има да взема нещо. Когато трябва да спре да взема и да започне да дава, тя свършва.

Ние обичаме користоно и трябва да си го признаем. Това говори за нашата беднотия, за егоизма ни. Така стоят нещата. Дотам стига нашата любов. Един човек ни е скъп и желан само докато можем да вземем нещо от него. На първо място физическо удоволствие. Това е най-примамливото в любовта, особено в наше време, когато физиката е поставена над всичко друго. Обичани са само красивите физически хора. Останалите са пренебрегвани, осмивани, презирани, нежелани. Може да са прекрасни по характер, по поведение, но щом не са красиви, никой не ги ще. В днешно време култът към физическата красота е докаран до страхотни крайности. Жените трябва да са слаби и стройни, мъжете да са мускулести и яки и нищо повече. Любовта спира до външността. По-надолу не я интересува нищо. По тая причина хората днес много бързо се влюбват. Един поглед и готово. Впечатлението от красивата физика е толкова силно, че нищо друго не е интересно. Това, че момичето е простичко, че е видимо тъпичко, че не се интересува от нищо друго, освен от мода и парфюми, няма никакво значение. Важното е, че е красиво. Това, че главата на момчето е пълна с топки и шанги, няма значение. Важното е, че е красиво и че има яки мускули, че хваща око.

Тази бързина на влюбването би била хубаво нещо, ако не беше толкова бързо и разлюбването. Известно време след началото на своята връзка – това време понякога трае няколко дни, месеци, а ако мине година, е вече постижение – двамата започват да усещат, че тук има нещо нередно. Че са харесали нещо, което отвън е много хубаво, но отвътре е доста грозно, ако вътре въобще има нещо. Че красивото момиче може да проявява много грозен инат, непостоянство, каприз, че вечно го заболява главата точно когато не трябва, че се отегчава от всичко, че всичко му е тъпо, че нищо не го вълнува, освен да се мотае по моловете и да седи на чаша кафе с часове, вперило празен поглед в нищото. Че красивото момче не може да говори за нищо друго, освен за това как силно ритнал топката неговият любим футболист или какъв хит пуснал любимият му певец. И двамата се чувстват отегчени от връзката си. Все още физически всеки от тях може да вземе нещо от другия. Но идва ден, когато това вече не ги задоволява. Омръзнали са си. Оpoznали са се много бързо, както е лесно да опознаеш една стая, в която няма абсолютно нищо или да прочетеш един бележник, в който никой не е написал нито ред. Контактите им вече са изпълнени с нарастващо отегчение. Въпрос на време е кога единият от двамата ще хареса някой друг, също така празен като тях, и ще тръгне след него с пълна с очаквания кошница. Стане ли това, идва и раздялата – без сълзи, без обвинения, също така безстрастна, каквото е било всичко останало. Всеки от двамата си записва още една бройка в своето счетоводство, за да се хвали пред приятелите си.

Всичко това не е нито забавно, нито хубаво. Това е трагедия – трагедията на съвременния човек, опразнен вътрешно, опустошен, една черупка, която няма нищо в себе си като великденските шоколадови зайци. Мислиш, че си спечелил нещо голямо, а всъщност имаш само една черупка. Нашето време е време на имитациите, на красивата повърхност, зад която се крие пластмасата на посредствеността. Всичко е привидно, всичко е измамливо и празно. Хората се нахвърлят един върху друг с невъздържаната лакомия на гладния човек, оглозват се, облизват се, изяждат малкото месце по кокала и после го захвърлят, търсейки следващия кокал. И ако това е трагедия, има една по-голяма трагедия, и тя е, че всичко това се възприема като страхотен прогрес, като нещо ужасно модерно и красиво. Днес се носи бурен смях по адрес на старите времена, когато хора са живели заедно с десетилетия, чакали са се, ако се наложи да се разделят, били са си верни, отглеждали са много деца. Глупаци! Нещастници! Да прекараш цял живот с един! Я виж ние какво правим! Колко сме умни, колко сме прогресивни! Хващаш една жена, опоскваш я и я хвърляш като пластмасова чашка. За какво ти е? Какво значи, примерно, съжителството без брак, така масово днес? Значи само едно: можеш да живееш с един човек само докато имаш полза от него. Докато ти създава някакво удоволствие, докато раздражня емоциите ти. Започне ли да те отегчава, махай го! За какво ти е? Звучи много разумно, но всъщност е грозно, гадно и отвратително. А какво ще стане с тоя човек, ако се разболеет? А какво става, когато той започва да остарява, да не е така красив? Махаш го, разкарваш го и търсиш друг. Да не говорим за децата! Те, горките, се чудят кой им е баща, какъв е тоя новият татко, който един ден се появява отнякъде и къде изчезна предишният... Ами какво означават тези гадории, наречени еднополови бракове? Триумф на лакомията, на опоскването на

един човек и захвърлянето му, когато започне да създава проблеми. И най-противното е, че тези хора се представят за защитници на любовта, че като правят своите отблъскващи улични паради, се самообявяват за истински обичащите същества, а другите са скучни консерватори и еснафи, които

пречат на прогреса и не позволяват на хората да бъдат щастливи и да се наслаждават на живота си, да показват какво значи любов. А най-гадното от всичко е това дете искат да осиновяват деца. Бедните деца с две майки и нито един баща или с двама бащи и нито една майка!

Любовта е истинска само когато е готова не само да взема, но и да дава. Да, любовта е истинска само когато е взаимна. Не е ли взаимна, тя се превръща в мъчение и унижение. Бог също иска взаимна любов. Исква да Го обичаме в отговор на Неговата любов. Не сме ние инициаторите в тази любов, а Бог. Той първо ни обикна: „Не че ние сме възлюбихме Бога, а че Той възлюби нас” (1Йн.4:10); „Ние обичаме Него, защото първо Той възлюби нас” (1Йн.4:19). Ако не отговорим на любовта с любов, ние оскърбяваме Бога. Изкарваме нещата така, че ние сме достойни за любов, а Той не е. А е точно обратното.

Тайнство ли е любовта? Можем ли да се научим да обичаме или това трябва да става чрез обучение и упражнение? Зависи за коя любов става дума. Ако говорим за модерната любов – да, тя е тайнство. Или поне така изглежда - тайнство е как двама се харесват и бързат да реализират чувствата си, използвайки най-близкото легло. Тайнство е и как става така, че толкова бързо се насищат един на друг и бързат да се разделят също така припряно, както са се събрали.

Но ако говорим за истинската любов, християнската, тя не е тайнство. Тя е плод на ценностната система на вярващия човек. Той е научен от тази система да вижда във всеки доброто, хубавото, чистото. Любовта е наивна. Тя „на всичко хваща вяра” (1 Кор.13:7). Понякога си мисля, че ние учим децата си да бъдат много наивни и те лесно биват мамени от разни красиви светски празноглавци с красиви тела и яки мускули. Така е, но пък по-добре ли е да възпитаеш едни скептици, които на никого не вярват и във всеки виждат мошеника? Християнската любов не се задоволява само с повърхността. Ап. Яков упреква вярващите, че съдят за хората по тяхната повърхност, по изгледа, по дрехите (2:2-9). Това е неправилно, защото повърхността, дрехите, физиката са важни неща, но не са всичко. Има още, и то е по-дълбоко. Да съдиш по повърхността означава, че не искаш да се задълбочаваш, да си правиш труда да изучаваш един човек, да се интересуваш от неговия характер и нрав. Хвърляш един поглед, казваш си: „Тоя е боклук!” и толкова. Въпросът е приключен. Това противоречи на християнския дух, който е дух на изследване, на внимание, на проникване отвъд видимото. Да, трудно е да сме търпеливи в днешното забързано време и да отделяме време за изучаване на хората. Но ако не го правим, ще останем самотни. Коренът на съвременното отчуждение е в заблудата, че човекът си личи още от пръв поглед. Понякога наистина излиза така, но най-често подобно разбиране е дълбоко погрешно. Всяко усилие да опознаем ближния ни носи изненадващи открития и ни кара да превърнем този човек в част от своя живот. Често ми се е случвало при по-задълбочен разговор с даден човек да открия изненади, да се уверя колко много тайни крие той в себе си, какво богатство на емоции и истории има. В минали времена хората са били по-упорити в това отношение, повече са общували, опознавали са се. Това е създавало прекрасни приятелства. Днес не знам защо сме толкова прибързани. Мислим се за толкова умни, че ни е достатъчно да погледнем човека и да ни е ясно кой е той ли, какво ли?

Чувствата също се поддават на обучение. „Пълнолетните чрез упражнение са обучили чувствата си да разпознават доброто от злото” (Евр.5:14). Струва си да се спрем пред един човек, да говорим с него откровено, да го изслушаме, да чуем историята му, да вникнем в характера му. Това ще ни сближи. Ще ни спечели един приятел. Струва си и другото, ние да споделяме нашите тайни с другите. Много ни е страх да не се изложим, да не влезем в устата на хората! Има риск, но ако успеем да си спечелим добри приятели, няма да стане така. Защо толкова обичаме да си изграждаме една лъскава фасада, създаваща напълно погрешно впечатление за здраве и благополучие? Какво печелим от това, освен завист и студенина? Защо не обичаме да показваме слабост и ранимост?

Ако приемем Божията любов, ако възлюбим Бога от цяло сърце, душа, ум и сила, ние ще станем способни да обичаме и хората. Любовта придава вкус на живота, прави го хубав и приятен. Колкото повече обичаме Бога, толкова повече хора ще обичаме. Плътската любов е ограничение, тя не може да търпи конкуренция. Тя иска от другия да стане моя собственост, да бъде мой, моя; ако се появи трети, това съсипва всичко. Но духовната любов, точно обратно, не се ограничава с един-

двама приятели. Тя се радва на всеки нов приятел и става все по-голяма с всеки нов. Любовта е чувството, което Христос иска да владее Неговата църква. Любов на всеки към всеки. Не да обичаш половината църква, а другите да са от друга, конкурентна група, а всички. Това е възможно само ако сме достатъчно широки вътрешно и сме позволили на Бога-Любов, да ни научи да обичаме.

Данаил Налбантски